

Co-funded by
the European Union

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИНЦИПУ ГІДНОСТІ
ДИТИНИ: ПРОТИДІЯ
НАСИЛЬНИЦЬКИМ МЕТОДАМ
ВИХОВАННЯ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

24-25 квітня 2025 року

Одеса

2025

Оргкомітет конференції:

Давиденко В'ячеслав, ректор Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, полковник поліції;

Корнієнко Максим, проректор університету, доктор юридичних наук, професор, полковник поліції;

Беляк Ольга, директор КЗ «Одеський фаховий педагогічний коледж», кандидат педагогічних наук, доцент, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист;

Домброван Наталія Василівна, начальник відділу організації наукової роботи ОДУВС, кандидат юридичних наук, доцент, підполковник поліції;

Ковальова Олена Володимирівна, професор кафедри адміністративної діяльності поліції, кандидат юридичних наук, доцент, старший науковий співробітник, майор поліції;

Матвєєва Лілія Георгіївна, завідувач кафедри загальноправових дисциплін, доктор юридичних наук, професор, полковник поліції;

Пальшков Костянтин Євгенович, професор кафедри загальноправових дисциплін, кандидат політичних наук, доцент;

Пишна Алла Георгіївна, завідувач кафедри адміністративної діяльності поліції, кандидат юридичних наук, доцент, підполковник поліції;

Харченко Наталія Михайлівна, практичний психолог, кандидат психологічних наук.

Статті друкуються в авторському варіанті. Оргкомітет дозволив собі лише скорочення статей, які суттєво перевищували запропоновані обсяги.

Забезпечення принципу гідності дитини : протидія насильницьким методам виховання : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 24-25 квітня 2025 р.). – Одеса : ОДУВС, 2025. – 214 с.

Фінансується Європейським Союзом. Проте висловлені погляди та думки належать лише авторам і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури. Ні Європейський Союз, ні орган, що надає гранти, не можуть нести за них відповідальності.

САЙТ КОНФЕРЕНЦІЇ

СЛУЖБА У СПРАВАХ ДІТЕЙ НА ЗАХИСТІ ЇХ ПРАВ ТА СВОБОД

ПОДВАШЕЦЬКИЙ Володимир
курсант 103-го взводу факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування НПУ
Одеського державного університету внутрішніх справ
Науковий керівник : КЕЙДАЛЮК Володимир
викладач кафедри адміністративної діяльності поліції
Одеського державного університету внутрішніх справ
доктор філософії

Актуальність теми служби у справах дітей на захисті їх прав та свобод зумовлена соціально-економічними викликами, що постають у зв'язку з глобальними кризами та військовими конфліктами. Питання захисту прав дитини набуває ще більшої ваги по причині війни на території України. Однак, на жаль, у сучасному суспільстві існує чимало загроз, які можуть негативно вплинути на долю дитини: жорстоке поводження, соціальна незахищеність, відсутність належного піклування з боку батьків, правопорушення, сирітство, зростання рівня насильства над дітьми, соціальна незахищеність, сирітство, булінг та кіберзагрози, тощо вимагають активізації спеціальної служби у справах дітей.

Такою спеціальною службою є Служба у справах дітей. Вона виконує ключову роль у реалізації державної політики у сфері захисту дітей, забезпечуючи їх права, створює умови для повноцінного розвитку здійснює контроль за дотриманням законодавства щодо дітей, виявляє та допомагає тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах, сприяє їх влаштуванню в сімейні форми виховання, а також протидіє порушенням прав неповнолітніх [1]. Робота цієї служби є надзвичайно важливою, адже вона не тільки займається реагуванням на випадки порушень прав дітей, а й запобігає таким ситуаціям, сприяючи створенню безпечного та комфортного середовища для кожної дитини. Саме тому її роль у сучасному суспільстві є неоціненною, адже турбота про дітей – це турбота про майбутнє країни. Діяльність ССД регулюється Законом України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей», який визначає правові основи функціонування органів і служб у справах дітей та спеціальних установ для дітей [2].

Однак ефективність роботи цих органів нерідко знижується через бюрократичні перепони, недостатнє фінансування, нестачу професійних кадрів та зростаючу кількість дітей, які опинилися в складних життєвих обставинах. Наявність цих проблем вимагає пошуку шляхів їх вирішення [3].

Питання правового регулювання та діяльності служби у справах дітей розглядається в працях українських науковців, таких як О. В. Гнатюк, І. В. Коваль, В. С. Гриценко, А. О. Ткаченко. Вчені аналізують нормативно-правову базу, функціонування служб, їхню взаємодію з іншими державними органами та громадськими організаціями. Проте, у сучасній науковій літературі недостатньо висвітлені питання ефективності роботи цих служб в умовах надзвичайних ситуацій, зокрема воєнних конфліктів, а також проблематика забезпечення прав внутрішньо переміщених дітей та дітей-сиріт у цих умовах [4]. Проводячи аналіз пошуку шляхів вирішення проблем ефективності роботи ССД були виявлені перешкоди. По-перше, законодавство України у сфері захисту прав дітей свідчить про наявність чіткої нормативної бази, що регулює діяльність служби у справах дітей. Основними законодавчими актами є Конституція України [5], Сімейний кодекс України [6], Закон України «Про охорону дитинства» [7], а також низка міжнародних конвенцій, таких як Конвенція ООН про права дитини [8]. Проте існує проблема узгодженості нормативно-правових актів та їхнього ефективного застосування на практиці.

По-друге, служби у справах дітей часто стикаються з кадровими проблемами, нестачею фінансування та перевантаженістю фахівців, що негативно впливає на якість їхньої роботи [9]. Особливо це відчутно у регіонах, де кількість дітей, які потребують допомоги, значно перевищує можливості служб. По-третє, у воєнний час зросла кількість випадків порушення прав дітей, зокрема, примусового переміщення, насильства, порушення права на освіту та охорону здоров'я. Значна кількість дітей опинилася без належного соціального супроводу та правового захисту [10].

Для підвищення ефективності роботи служб у справах дітей необхідно вдосконалити нормативно-правову базу, розширити їх повноваження, забезпечити належне фінансування, розвинути систему соціального патронажу, впровадження цифрових інструментів

моніторингу ситуації з дітьми та впроваджувати інноваційні методи соціального захисту дітей. Також необхідним є створення окремих спеціалізованих центрів для роботи з дітьми, які постраждали від воєнних дій та насильства та важливим напрямком є цифровізація процесів моніторингу та обліку дітей, що дозволить оперативно реагувати на порушення їхніх прав та забезпечити ефективний контроль за їхнім становищем.

Отже, можна зробити висновок, що необхідно реформувати службу у справах дітей, підвищивши рівень її кадрового забезпечення, створення нових механізмів контролю за дотриманням прав дітей, підвищення професійного рівня працівників, запровадження додаткових заходів соціальної підтримки сімей з дітьми, які постраждали внаслідок воєнних дій, зокрема, надання їм фінансової допомоги, житлових субсидій та психологічної підтримки. Посилення міжвідомчої взаємодії служби у справах дітей з іншими державними органами, освітніми установами, правоохоронними органами та громадськими організаціями сприятиме покращенню ситуації з дотриманням прав неповнолітніх та створенню ефективної системи захисту дітей. Лише комплексний підхід дозволить забезпечити повноцінний розвиток та благополуччя дітей в Україні.

Література:

1. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей. Закон України, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення : 18.03.2025).

2. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей. Закон України, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20/95-вр#Text> (дата звернення : 18.03.2025).

3. Гнатюк О. В. Захист прав дитини в Україні: правові аспекти. Київ.: Юрінком Інтер, 2020. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/items/b9254b73-17dd-4d9c-9f2d-9b367f47e1fd> (дата звернення: 18.03.2025).

4. Гриценко В. С. Правове регулювання соціального захисту дітей в Україні. – Львів: Астропринт, 2019. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/12_12_2017/pdf/3.pdf (дата звернення: 19.03.2025).

5. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 19.03.2025).

6. Сімейний кодекс України: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text> (дата звернення: 19.03.2025).

7. Про охорону дитинства: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text> (дата звернення: 19.03.2025).

8. Конвенція ООН про права дитини, URL: <https://www.unicef.org/ukraine/uk/convention> (дата звернення: 20.03.2025).

9. Коваль І. В. Діяльність служби у справах дітей: теоретико-правовий аналіз. Харків: Право, 2021. URL: https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/iipro/96institutes/iist/imem_differ_spec_psh (дата звернення: 20.03.2025).

10. Ткаченко А. О. Соціальний захист дітей в умовах надзвичайних ситуацій. Одеса: Юридична література, 2022. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/24489/1/Ihnatenko.pdf> (дата звернення: 20.03.2025).

Наукове видання

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИНЦИПУ ГІДНОСТІ ДИТИНИ: ПРОТИДІЯ НАСИЛЬНИЦЬКИМ МЕТОДАМ ВИХОВАННЯ

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

24-25 квітня 2025 року

Підп. до друку 24.06.2027" . Формат 60x84/16.
Друк" . Папір офсетний. Гарнітура Times.
Ум.-друк. арк. 14,7. Обл.-вид. арк. 15.2.
Наклад 60 прим.

Надруковано з готового оригінал-макет 0
Редакційно-видавничий відділ
Одеського державного університету внутрішніх справ
м. Одеса, вул. Успенська,1,
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДП № 3507 від 25.06.2009